

v evropské politice (11. 9. – 17. 9. 2017)

Událost týdne:

13. září přednesl předseda Evropské komise (EK) Jeane-Claude Juncker svůj výroční projev o stavu EU v Evropském parlamentu. V otázce přerozdělení uprchlíků poznamenal, že jej mrzí, že ne všechny unijní země prokazují stejnou míru solidarity. Za zvládnání migračního tlaku pochválil Itálii. Uvedl, že EK představí do konce měsíce návrhy, jak vylepšit navrácení neúspěšných žadatelů o azyl. Podpořil rychlé zapojení Rumunska a Bulharska do schengenského prostoru. Turecko se dle něj v dohledné době nestane členem EU. Juncker hovořil i o potřebě soudržnosti západních a východních zemí EU, přičemž označil dvojitou kvalitu potravin za nepřijatelnou. Zdůraznil, že euro musí přijmout všechny země kromě těch, které si vyjednaly výjimku (Velká Británie a Dánsko). Takový koncept následující den označil rakouský kancléř Christian Kern za „nepromyšlený“, přičemž odkázal na příklad Řecka. Juncker se dále vyslovil se pro vznik funkce evropského ministra hospodářství a financí, kterým by byl místopředseda EK pověřený finančními a hospodářskými otázkami. Navrhl spojení funkcí předsedy EK a předsedy Evropské rady či vyšší využití kvalifikované většiny namísto jednomyslnosti při rozhodování v oblasti zahraniční politiky či v daňové oblasti.

11. září informovala ruská média, že v komunálních volbách, které se v Rusku uskutečnily o den dříve, sice v celostátním měřítku zvítězila vládní strana Jednotné Rusko, opozice však zaznamenala výrazné zisky v některých centrálních obvodech hlavního města. V Moskvě zvítězila opozice ve 14 obvodech z celkových 125, v dalších padesáti se probíjeli opoziční kandidáti do místních zastupitelstev. Úspěch slavila zejména opoziční liberální strana Jabloko, jež prosadila do zastupitelstev 180 kandidátů. Podle Kremlu může nyní opozice prokázat svou efektivitu.

12. září se prohlásila norská premiérka a předsedkyně konzervativní strany Høyre Erna Solbergová vítězkou parlamentních voleb, které se v Norsku uskutečnily o den dříve. Po sečtení většiny hlasů měl její středoprávní blok 89 mandátů ve 169členném parlamentu. Za „obrovské zklamání“ označil výsledek voleb předseda opoziční Dělnické strany Jonas Gahr Støre. Jeho strana získala 27,4 % hlasů.

14. září bylo na západě Ruska a v Bělorusku zahájeno společné cvičení ruských a běloruských jednotek Západ 2017, které se soustředí na odrazení útoku „západních“ armád. Týdenního cvičení se zúčastní 5500 ruských a 7200 běloruských vojáků. Zejména Pobaltské státy a Polsko vyjadřovaly obavy ze skutečného rozměru a účelu cvičení. Dle estonského ministra obrany Jüriho Luika by Rusko mohlo vyslat až 100 tisíc vojáků. Rusko nařčení odmítlo a několikrát zdůraznilo, že cvičení má obranný charakter. Podle předsedy Vojenského výboru NATO Petra Pavla jsou obavy odůvodněné, neboť cvičení připomíná „vážné přípravy na velkou válku“.

15. září došlo k teroristickému útoku na povrchovou stanici londýnského metra Parsons Green, v jehož důsledku bylo zraněno 29 lidí. Dle dostupných informací explodovala podomácku vyrobená nálož, která byla napojena na časovací zařízení, pouze částečně. Většina zraněných proto utrpěla popáleniny. Británie vyhlásila nejvyšší stupeň ohrožení terorismem. K útoku se přihlásila teroristická organizace Islámský stát (IS). Následující den zatkla britská policie v souvislosti s útokem 18letého muže v Doveru na jihu Anglie, bližší informace nesdělila. O den později zadržela ještě 21letého muže na západním londýnském předměstí Hounslow.

17. září informovala agentura ČTK, že Turecko si předvolalo německého velvyslance v Ankaře kvůli demonstraci zhruba 3000 Kurdů v Kolíně nad Rýnem, která se uskutečnila o den dříve a která požadovala propuštění uvězněného vůdce Strany kurdských pracujících (PKK) Abdullaha Öcalana. Podle Turecka zorganizovala demonstraci PKK, kterou Turecko, ale i USA či EU, považují za teroristickou organizaci. Turecko viní Německo z toho, že nezasáhlo proti „teroristické propagandě“.

Telegraficky

- Dne 12. září schválila britská Dolní sněmovna ve druhém čtení návrh zákona, který má být základním stavebním kamenem při právní odluce Velké Británie od EU. Zákon specifikuje, které zákony přijaté v souladu s legislativou EU by měly zůstat v platnosti i po brexitu a které by naopak měly být zrušeny. Zákon budou nyní projednávat parlamentní výbory.
- Dne 12. září informovala Evropská komise (EK), že Polsku zaslala tzv. odůvodněné stanovisko, které je předstupněm žaloby u unijního soudu. Postoupila tak v řízení, které vede proti Polsku v souvislosti s polským zákonem o obecných soudech. Ten dle EK ohrožuje právní stát v Polsku. Polsko má měsíc na reakci.

